

علی زند

آهنگران از آزادسازی خرمشهر می گوید اسرای عراقی فریاد می‌زدند الموت لصدام

صادق آهنگران از ذاکران اهل بیت که رزمندگان اسلام خاطرات بسیاری از حضور او در جبهه های حق علیه باطل دارند این گونه ماجرای آزاد سازی خرمشهر را روایت می کند : شب عملیات بیت

المقدس چند نوحه خواندم که دوتای آن ها چندین بار از صداوسیما پخش شد وحتی اولی آرم اخبار شده بود. آن دو نوحه این ها بودند ..

سوی دیار عاشقان سوی دیار عاشقان
روبه خدا می رویم روبه خدا می رویم
بهر ولای عشق او بهر ولای عشق او
به کربلا می رویم به کربلا می رویم

کرببلا ای حرم و تربت خون بار حسین

این همه لشکر آمده عازم دیدار حسین

عملیات شروع شد و یحمدا... رزمندگان توانستند بعد از حدود ۱۸ ماه خرمشهر را از چنگال متجاوزان یعنی آزاد کنند.

زمانی که خرمشهر آزاد شد، من به همراه یکی از دوستانم به نام سید امام از اولین نفراتی بودیم که وارد شهر شدیم.

وقتی خواستیم از دژبانی که سر جاده بود رد شویم به ما گفتند هنوز کسی داخل شهر نرفته و شهر به طور کامل پاک سازی نشده است که ما توجهی نکردیم و با موتوری که داشتیم وارد شهر شدیم.

وارد شهر که شدیم بیشترین چیزی که توجه مان را جلب کرد اسرای عراقی ای بودند که لباس های شان را از تن در آورده و به طرف رزمندگان ما می دویدند و فریاد الموت لصدام سر می دادند.

من وسید محمد یک راست رفتیم مسجد جامع، وارد مسجد که شدیم چند نفر از از بچه های خرمشهر را دیدیم که قبل ازما آمده بودند. آن ها صورت های خود را به دیوار مسجد می مالیدند و بر در و دیوار مسجد بوسه می زدند و اشک شوق ازچشمان شان سرازیر بود.از فرط خوشحالی نمی دانستند چه کنند. گاهی به سجده می رفتند و خدا را شکر می کردند گاهی همدیگر را بغل می کردند گاهی هم با در و دیوار مسجد حرف می زدند ودر فراق دوستان و یاران شان اشک می ریختند. در تمام این مدت اشک شوق آن ها قطع نمی شد.

خرمشهر از قریه ای کوچک تا بندر تجاری

عرب از غیر عرب و به تدریج مواضع ضد انقلابی علنی تر معطوف ساخت. پس از چندی، فعالیت " گروه خلق عرب" به اقدامات مسلحانه تبدیل شد و به تدریج گسترش یافت تا آنجاکه به درگیری با جوانان مسلمان و شهادت مردم، انفجار، آتش سوزی و حتی اشغال مراکز اداری شهر کشیده شد. آمارها نشان می دهد که در نیمه اول سال ۱۳۵۸، ۳۱ شهید، در نیمه دوم ۵۸، ۱۱ شهید و در نیمه اول سال ۱۳۵۹(قبل از آغاز جنگ) ۳۲ شهید حاصل درگیری گروه های ضدانقلاب در خرمشهر بود. همچنین آمارها حاکی از آن است که حملات مکرر به دفاتر نمایندگی روزنامه های اطلاعات و کیهان، ساختمان کانون فرهنگی نظامی جوانان مسلمان خرمشهر، شهربانی، فرمانداری، ژاندارمری، دادگستری، اداره کل بنادر و کشتیرانی، انفجار بمب در بازار، اماکن اداری و... و نیز درگیری مسلحانه با مأمورین مرزی، ژاندارمری و گمرک توسط اعضای این گروه صورت گرفته بود. هرچند که با به ستوه آمدن مردم مسلمان شهر از اقدامات ایدائی این گروه های ضدانقلاب در تاریخ ۲۳/۴/۱۳۵۸، به هجومی مردمی به مراکز استقرار" گروه خلق عرب"، ده ای از عناصر ضدانقلاب را دستگیر و مابقی را متواری کردند که بدین ترتیب دوران حضور و فعالیت های علنی ضدانقلاب وایسته به عراق و سلطنت طلبان پایان یافت.

اما اقدامات ایدائی اعضای این گروه که بطور مستقیم از سوی رژیم عراق حمایت می شد، ادامه یافت.

منبع: سایت نویدشاهد(پایگاه اطلاع رسانی فرهنگ ایثارو شهادت)

در سال ۱۳۱۸ ه.ش، اولین اسکله تجاری بزرگ افتتاح و در جریان جنگ جهانی دوم نیز شش اسکله به آن اضافه شد. در حال حاضر طول اسکله بندر خرمشهر به ۱۵۰۰ متر و تعداد ایستگاه های پهلوگیری به ۹ اسکله رسیده است.

بندر خرمشهر به دلیل موقعیت ممتاز جغرافیائی و ارتباط با دریای آزاد، ثروت عظیمی در خود نهفته دارد که می تواند به شدت مورد توجه کشورهای بیگانه و استعمارگر قرارگیرد. قبل از جنگ، اساس اقتصاد خرمشهر بر کشاورزی، دامداری، ماهی گیری، صنایع دستی و بازرگانی استوار بود.

خرما عمده ترین محصول کشاورزی و سالیانه بالغ بر ۵۵هزار تن است که حدود ۴۰ درصد آن برای صادرات ارسال می شود. پس از خرما، ماهی دومین محصول اقتصادی و نیز کالای صادراتی خرمشهر است. مطابق آمار سال ۱۳۶۵، جمعیت شهرستان خرمشهر بالغ بر ۲۵۹۸ نفر بوده که ۱۳۲۸ نفر مذکر و مابقی مؤنث بوده اند.

■ **بحران های بعد از پیروزی انقلاب تا قبل از آغاز جنگ**

قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، دو گرایش عمده که یکی از این جریان ها جریان مذهبی - انقلابی با تأکید بر اسلامیت و نه قومیت، نقش کلیدی و تعیین کننده ای در جریان پیروزی انقلاب داشت. پس از سقوط رژیم سلطنتی، گروه های مختلف عقب مانده از انقلاب، مخالفان انقلاب و جاسوسان عرب با انگیزه قومیت گرانی، گروهی به نام "گروه خلق عرب" با شاخه های مختلف تشکیل دادند که تمام تلاش خود را بر برانگیختن تعصب قومی، گسترش روحیه ناسیونالیسم عربی، جداسازی

شد. فاصله آن تا بصره ۲۴ کیلومتر، تا آبادان ۱۰، اهواز ۱۲۰ و تا ساحل خلیج فارس ۹۶ کیلومتر است. مذهب مردم خرمشهر شیعه اثنی عشری است و به دوزبان فارسی و عربی گویش دارند.

در سال ۱۲۲۷ ه.ق(۱۸۱۳ م) حاج یوسف پدر جابر خان (رئیس خاندان کعب) خرمشهر را بصورت قریه کوچکی بنانهاد که به‌مرور زمان با توجه به رودهای کارون و اروندرود، به بندری معتبر تبدیل

فرار عراقی ها از خرمشهر به روایت رسانه های جهان

با وجود نگاه جانبدارانه و جهت دار رسانه های خارجی در ا سال اخبار و اطلاعات روزانه در باره جنگ ایران و عراق جملگی این رسانه ها زبان اعتراف گشودند و با بهت و حیرت به شکست نیروهای عراقی در این عملیات اذعان کردند. روزنامه گاردین چاپ انگلستان در باره سقوط فتح خرمشهر می نویسد: «سقوط خرمشهر یعنی سقوط آخرین و مهم ترین افتخار جنگی عراق که ایرانی ها با بازپس گرفتن آن، این برگ برنده را که به وسیله آن عراق می کوشید ایران را به پای میز مذاکره بکشاند، از دست بغداد ربودند.»

هم چنین وزیر امور خارجه آمریکا «الکساندر هیک» به طور رسمی در شورای امور خاورمیانه وزارت خارجه شان می گوید: «پیروزی های اخیر ایران در جنگ با عراق برای آمریکا نگران کننده است و منافع غرب به ویژه آمریکا را در منطقه به خطر انداخته است.»

عملیات پیروز بیت المقدس که به آزادیسازی خرمشهر پس از ۵۷۵روز منجر شد، ضربه اساسی و تعیین کننده ای بر پیکر دشمن وارد ساخت و همه معادلات و ذهنیت هایی را که در مورد توانایی و قابلیت های نظامی ایران وجود داشت، تغییر داد. بسیاری از کارشناسان نظامی تحلیل گران رسانه های خارجی، در برابر سرعت عمل و ویژگی های

گزارش های مستند و خبری و تصاویر تهیه شده از جبهه خرمشهر توسط رسانه های ایران و خارجی که در آنها شکست نیروهای عراقی در قالب صفوف هزاران نفره اسرا و انبوه ادوات و تجهیزات منهدم شده یا به غنیمت درآمده دشمن، به گویاترین وجهی به نمایش درآمد. دیگر حتی کشورهای جنوب خلیج فارس نیز که همواره از صدام حمایت می کردند، اکنون به وااهی بودن دعاوی حکام بغداد اذعان داشتند. از طرف دیگر رژیم عراق برای فریب افکار عمومی و سروپوش گذاشتن بر شکست های بیت المقدس، اقدام به اعطای «مدال شجاعت»، «نشان لیاقت» و نشان «رافدین» به تعدادی از فرماندهان خود کرد.
رادیو دولتی صدای آمریکا پس از پنج شبانه روز سکوت و امتناع از انعکاس خبر فتح خرمشهر توسط نیروهای ایران، سرانجام در «گزارش ویژه» هشتم خرداد ماه سال ۱۳۶۱ خود می گوید: «با وجود مشکلات تدارکاتی، ناآرامی های ناشی از انقلاب و کاهش تدریجی قدرت عملیات نیروهای هوایی ایران، ماشین نظامی ایران به گونه ای اعجاب آور عمل کرد.»

منبع: سایت شهید آوینی به نقل از روابط عمومی سازمان حفظ نشر آثار و ارزش های دفاع مقدس سپاه پاسداران